

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ

“Ο Β' Παγκόσμιος πόλεμος και η Ελλάδα”

Γενική Περιγραφή

Το συγκεκριμένο παράδειγμα διδακτικού σεναρίου στο μάθημα της ιστορίας αποτελεί μία σύγχρονη εναλλακτική πρόταση, διαφοροποιημένη από τις παραδοσιακές μεθόδους διδασκαλίας, βασιζόμενη πάντα στο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών του Υπουργείου Παιδείας καθώς οι διδακτικοί, γνωστικοί στόχοι παραμένουν οι ίδιοι. Βασικοί στόχοι του συγκεκριμένου διδακτικού σεναρίου είναι αρχικά η κατανόηση από τους μαθητές του συγκεκριμένου ιστορικού γεγονότος, καθώς επίσης η καλλιέργεια της ιστορικής συνείδησης και της κριτικής σκέψης των μαθητών. Η οργάνωση και ο σχεδιασμός του συγκεκριμένου σεναρίου βασίστηκε στο εποικοδομηστικό μοντέλο μάθησης και στις αρχές των θεωριών των Γνωστικής Ευελιξίας (cognitive flexibility theory) και της Ανακαλυπτικής μάθησης του Bruner, καθώς οι μαθητές καλούνται να ανακαλύψουν τη γνώση μέσω της έρευνας, της αναζήτησης και του πειράματος. Οι μαθητές μαθαίνουν να συνεργάζονται για την επίτευξη ενός στόχου, αναπτύσσουν τις δεξιότητες του στην χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών, καθώς επίσης αναπτύσσουν την κριτική τους σκέψη, μελετώντας πολύπλευρα ένα ιστορικό γεγονός, διαβάζοντας τόσο από το σχολικό βιβλίο όσο και από το διαδίκτυο και τις διάφορες πηγές.

Γνωστικό Αντικείμενο

Το διδακτικό σενάριο αφορά στο μάθημα της Ιστορίας της Γ' γυμνασίου και πιο συγκεκριμένα το κεφάλαιο 10 «Ο Β' Παγκόσμιος πόλεμος και η Ελλάδα».

Εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές

Το κεφάλαιο αυτό θα προσεγγιστεί διεπιστημονικά με την σύμπραξη τόσο της Ιστορίας όσο και της Πληροφορικής.

Προαπαιτούμενες γνώσεις

Οι μαθητές στα προηγούμενα κεφάλαια έχουν ασχοληθεί με την έκρηξη και έκβαση του Α' Παγκοσμίου Πολέμου, με την εξέλιξη του Μικρασιατικού πολέμου, με τις συνέπειες του μεσοπολέμου, την οικονομική κρίση που ξέσπασε το 1929, τις κοινωνικές και πολιτικές διαστάσεις της κρίσης αυτής, καθώς και με το προσφυγικό ζήτημα της Ελλάδας. Οι αδυναμίες που παρουσιάζουν οι μαθητές έγκεινται στην χωροχρονική τοποθέτηση των ιστορικών γεγονότων. Δυσκολεύονται στην χρονική τοποθέτηση των γεγονότων και την εξέλιξη των χωρών από τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο μέχρι τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο, ενώ παράλληλα αδυναμία εντοπίζεται και στον διαχωρισμό των χωρών που έλαβαν μέρος στους δύο αυτούς πολέμους αντίστοιχα.

Διάρκεια σεναρίου

Η εκτιμώμενη χρονική διάρκεια του διδακτικού σεναρίου υπολογίζεται στις επτά (7) διδακτικές ώρες.

Διδακτικοί στόχοι

Κεντρικός στόχος του διδακτικού σεναρίου είναι οι μαθητές να προσεγγίσουν πολύπλευρα το ιστορικό γεγονός του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, να γνωρίσουν τα βασικά αίτια και τους πρωταγωνιστές του, καλλιεργώντας την ιστορική τους συνείδηση.

Στόχοι σε επίπεδο γνώσεων :

1. Να γνωρίσουν τον χρόνο έναρξης και λήξης του πολέμου και τις χώρες που έλαβαν μέρος, τον διαχωρισμό των διαφορετικών μετώπων καθώς και την έκβαση του πολέμου.
2. Να αναγνωρίσουν τα κυριότερα αίτια και τις αφορμές που οδήγησαν στην έκρηξη του πολέμου.
3. Να γνωρίσουν τα γεγονότα αναφορικά με την εμπλοκή της Ελλάδας στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.
4. Να συνειδητοποιήσουν την κατάσταση που επικρατούσε κατά την διάρκεια της κατοχής της Ελλάδας και κατ'επέκταση την ανάπτυξη του ελληνικού κινήματος αντίστασης.
5. Να αντιληφθούν τις υλικές και ηθικές επιπτώσεις που είχε ο πόλεμος τόσο στην Ελλάδα όσο και στην υπόλοιπη Ευρώπη.
6. Να μελετήσουν την ίδρυση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, τη λειτουργία και τους σκοπούς του.

Στόχοι σε επίπεδο δεξιοτήτων

1. Να προσεγγίσουν πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές από το σχολικό βιβλίο αλλά και από το διαδίκτυο, από τις οποίες θα αντλήσουν πληροφορίες με σκοπό να ερμηνεύσουν ένα συγκεκριμένο ιστορικό γεγονός.
2. Να διασταυρώσουν πληροφορίες και να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη.
3. Να αναπτύξουν την αναλυτική και συνθετική τους ικανότητα (παρουσίαση power point, δημιουργία κόμικς).
4. Να καλλιεργήσουν τις κοινωνικές του δεξιότητες μέσω της αλληλοβοήθειας και την συνεργασίας.

Στόχοι ως προς την χρήση των ΤΠΕ

1. Να εξοικειωθούν με την χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή.
2. Να γνωρίσουν καλύτερα τα λογισμικά προγράμματα όπως το πρόγραμμα παρουσίασης (PowerPoint), καθώς και τις δυνατότητες που τους παρέχει.
3. Να αναπτύξουν την ερευνητική τους ικανότητα μέσω του διαδικτύου.
4. Να εξοικειωθούν με την χρήση του λογισμικού δημιουργίας κόμικς.
5. Να γνωρίσουν το λογισμικό δημιουργίας ψηφιακής χρονογραφίας.

Διδακτικό Υλικό και απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή

Το βίντεο που αξιοποιεί ο εκπαιδευτικός στην πρώτη δραστηριότητα είναι το εξής :

Β' Παγκόσμιος Πόλεμος,

<https://www.youtube.com/watch?v=ZzZBgeE5mj4&bpctr=1591297689>

Για τις ψηφιακές χρονογραφίες:

<https://dashboard.visme.co/v2/login#/infographics>

<https://time.graphics/editor>

Και τα δύο λογισμικά έχουν ελεύθερη και δωρεάν πρόσβαση για την εύκολη χρήση από τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς.

Απαραίτητα λογισμικά για την οργάνωση και δομή της εργασίας των μαθητών είναι το PowerPoint και για την δημιουργία του ψηφιακού κόμικ είναι το Pixton: <https://www.pixton.com/gr/>

Προτεινόμενες δραστηριότητες

Την 1η διδακτική ώρα ο εκπαιδευτικός εισέρχεται στην σχολική τάξη και ανακοινώνει στους μαθητές το θέμα του καινούργιου κεφαλαίου με το οποίο θα ασχοληθούν. Στην συνέχεια μέσω των ερωτοαπαντήσεων θα γίνει σχετική ανάκληση των προηγούμενων γνώσεων των μαθητών. Υποβάλει ερωτήσεις στους μαθητές πάνω σε θέματα των προηγούμενων κεφαλαίων, όπως είναι ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος, η Μικρασιατική καταστροφή καθώς και τι γνωρίζουν για την μεταπολεμική κατάσταση στην Ελλάδα. Παράλληλα κάνει και γενικές ερωτήσεις σχετικά με τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, τι γνωρίζουν για την έκρηξη του πολέμου, ποια θεωρούν ότι ήταν τα γενικά αίτια που οδήγησαν στον πόλεμο, τι γνωρίζουν για την συμμετοχή της Ελλάδας, ποια ήταν τα διαφορετικά μέτωπα, ποιες θεωρούν ότι ήταν οι συνέπειες ενός τόσο μεγάλου πολέμου κ.ά. Στα τελευταία 15 λεπτά της πρώτης αυτής διδακτικής ώρες και μετά την συζήτηση που αναπτύχθηκε μέσα στην τάξη ο εκπαιδευτικός διανέμει στους μαθητές ένα σύντομο τεστ αξιολόγησης με ερωτήσεις κλειστού τύπου, που αφορούν γνώσεις προηγούμενων κεφαλαίων, με στόχο ο εκπαιδευτικός να μπορέσει να καταλάβει καλύτερα το επίπεδο των γνώσεων (αρχική-διαγνωστική αξιολόγηση)

Την 2η διδακτική ώρα ο εκπαιδευτικός προκειμένου να εισάγει καλύτερα τους μαθητές στην εκπαιδευτική διαδικασία και στο καινούριο κεφάλαιο και προκειμένου να εξασφαλίσει την μέγιστη συμμετοχή των παιδιών σε αυτή προβάλει ένα απόσπασμα από ένα ντοκιμαντέρ σχετικά με τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Παράλληλα, τους ζητάει καθώς παρακολουθούν το βίντεο να κρατάνε ιστορικές και χρονικές σημειώσεις τις οποίες θα χρειαστούν στην συνέχεια της δραστηριότητας. Μετά την προβολή του βίντεο, ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει στους μαθητές το λογισμικό δημιουργίας ψηφιακής χρονογραμμής και στην συνέχεια τους ζητάει να τον βοηθήσουν να τοποθετήσει χρονικά σωστά τα γεγονότα, που παρακολούθησαν σύμφωνα με τις σημειώσεις τους.

Την 3η διδακτική ώρα ο εκπαιδευτικός χωρίζει τους μαθητές σε πέντε ομάδες, όσες ακριβώς και οι ενότητες του κεφαλαίου που θα εξεταστούν. Στην συνέχεια γίνεται ο διαχωρισμός των διδακτικών ενοτήτων στις ομάδες και ο εκπαιδευτικός ανακοινώνει το θέμα της εργασίας. Η πρώτη ομάδα θα μελετήσει "τα προμηνύματα και τα αίτια του Πολέμου" (ενότητα 45), η δεύτερη ομάδα θα μελετήσει "την έκρηξη και εξέλιξη του Πολέμου" (ενότητα 46), η τρίτη ομάδα θα μελετήσει "την συμμετοχή της Ελλάδας στον Πόλεμο" (ενότητα 47), η τέταρτη ομάδα θα μελετήσει "την κατοχή, την αντίσταση και την απελευθέρωση της Ελλάδας" (ενότητα 48) και, τέλος, η πέμπτη ομάδα θα μελετήσει "τα αποτελέσματα του Πολέμου" (ενότητα 49). Η κάθε ομάδα πρέπει να μελετήσει την ενότητα που έχει μέσα από το σχολικό βιβλίο σε συνδυασμό με τις πηγές του. Ο τίτλος της ενότητας κάθε ομάδας αποτελεί και το θέμα με το οποίο θα ασχοληθούν, θα μελετήσουν και στην συνέχεια θα ψάξουν περισσότερες πληροφορίες.

Την 4η διδακτική ώρα οι μαθητές μεταφέρονται στην σχολική αίθουσα των υπολογιστών, όπου ο εκπαιδευτικός είτε από μόνος του είτε με την βοήθεια του καθηγητή της Πληροφορικής παρουσιάζει στους μαθητές τον τρόπο χρήση του λογισμικού "PowerPoint", το οποίο και θα χρησιμοποιήσουν. Έπειτα, ο εκπαιδευτικός αφήνει τους μαθητές ελεύθερους σε ομάδες να αναζητήσουν συνεργατικά όσο περισσότερο υλικό μπορούν για τη σύνθεση της εργασίας τους.

Η 5η διδακτική ώρα συνεχίζεται στην αίθουσα των υπολογιστών, όπου αυτή την φορά παρουσιάζεται στην αρχή του μαθήματος ο τρόπος δημιουργίας ψηφιακού κόμικ και τους ζητείται στο τέλος της παρουσίασης να δημιουργήσουν ένα σύντομο ψηφιακό κόμικ, το οποίο βασίζεται στο θέμα και στην ενότητα που έχει η κάθε ομάδα.

Η 6η ώρα είναι αυτή των παρουσιάσεων των εργασιών των ομάδων. Θα πραγματοποιηθεί είτε στην αίθουσα την Πληροφορικής είτε στην σχολική αίθουσα με την προϋπόθεση της ύπαρξης βιντεοπροβολέα. Κάθε παρουσιάζει το θέμα της εργασίας, το ανάλογο ιστορικό γεγονός και τις σχετικές πληροφορίες που έχει συλλέξει.

Τέλος την 7η διδακτική ώρα ο εκπαιδευτικός μοιράζει στους μαθητές το τελικό τεστ αξιολόγησης με ερωτήσεις κλειστού αλλά και ανοικτού τύπου, ώστε να μπορέσει να διαπιστώσει τον βαθμό κατανόησης και εμπέδωσης του συγκεκριμένου κεφαλαίου από τους μαθητές.

Παιδαγωγική Θεωρία

Στο συγκεκριμένο διδακτικό σενάριο θα χρησιμοποιηθεί τόσο το συμπεριφοριστικό μοντέλο μάθησης όσο και το εποικοδομηστικό. Θα δοθεί έμφαση στην καλλιέργεια της ιστορικής συνείδησης των μαθητών, στην ανάπτυξη της κριτικής τους σκέψης και της συνεργασίας με τους συμμαθητές τους μέσω εργασιών και σχετικών δραστηριοτήτων. Στην πρώτη δραστηριότητα του σεναρίου, ο εκπαιδευτικός σύμφωνα με το συμπεριφοριστικό μοντέλο μάθησης κάνει μία γενική εισαγωγή στο καινούργιο μάθημα αναφέροντας τα βασικά στοιχεία αναφοράς του συγκεκριμένου ιστορικού γεγονότος με την μονολογική μέθοδο. Ακολουθεί ένα μικρό τεστ με ερωτήσεις κλειστού τύπου με βάση τις προηγούμενες γνώσεις ώστε ο καθηγητής να έχει πλήρης εικόνα σχετικά με τα γνωστικά και ατομικά χαρακτηριστικά κάθε μαθητή.

Στη δεύτερη δραστηριότητα, αρχικά, ο εκπαιδευτικός αξιοποιεί τις αρχές του συμπεριφορισμού, καθώς μέσω της τεχνικής της δείξης παρουσιάζει στους μαθητές οπτικοακουστικό υλικό που ο ίδιος έχει διαλέξει και ζητά από τους μαθητές να κρατούν σημειώσεις. Ο εκπαιδευτικός ολοκληρώνει την συγκεκριμένη δραστηριότητα με το «εργαλείο» της ψηφιακής χρονογραμμής ζητώντας από τους μαθητές να την οργανώσουν βάση των σημειώσεων τους, δημιουργώντας με αυτόν τον τρόπο ένα επίπεδο επικοινωνίας μεταξύ των μαθητών αλλά και του καθηγητή.

Στην τρίτη δραστηριότητα ο εκπαιδευτικός χωρίζει τους μαθητές σε πέντε ομάδες, σύμφωνα με το συνεργατικό πλαίσιο μάθησης. Σε αυτή την φάση οι μαθητές καλούνται να συνεργαστούν με τους συμμαθητές τους, να επεξεργαστούν ομαδικά ένα υλικό και μέσω της συνεργασίας και της κριτικής απόψεως του καθενός να οικοδομήσουν μόνοι τους τη γνώση.

Στην τέταρτη δραστηριότητα ο εκπαιδευτικός λειτουργεί ως βοηθητικός «κρίκος», καθοδηγώντας και βοηθώντας τους μαθητές, όπου χρειάζεται, ενώ παράλληλα παρατηρεί τους μαθητές πως δουλεύουν ως ομάδα και πως εξελίσσεται η συνεργασία μεταξύ τους. Η συγκεκριμένη δραστηριότητα κρίνεται ως εποικοδομηστική καθώς οι μαθητές σαν ερευνητές αναζητούν νέο υλικό, διερευνούν, επεξεργάζονται και συγγράφουν τη νέα γνώση, μέσω της αληλεπίδρασης και της συνεργασίας με τους συμμαθητές τους. Τεχνικές και μέθοδοι σύμφωνα με την ανακαλυπτική μάθηση του J. Bruner (discovery learning).

Στην πέμπτη δραστηριότητα οι μαθητές με βάση την διερευνητική και ομαδοκεντρική μέθοδο διδασκαλίας, αξιοποιούν τις ΤΠΕ και τα ψηφιακά εργαλεία τόσο διδακτικά όσο και παιδαγωγικά, δημιουργώντας κατά αυτόν τον τρόπο μία αναπαράσταση της ιστορίας. Μέσα από εποικοδομηστικά πλαίσια οι μαθητές συνεργάζονται και δημιουργούν με βάση, αφενός, τα δεδομένα ιστορικά γεγονότα και, αφετέρου, τη

φαντασίας τους, την ελευθερία έκφρασης τους και της κριτικής τους σκέψης. Μέσω του συγκεκριμένου ψηφιακού εργαλείου η γνώση και η μάθηση για τους μαθητές γίνεται πιο ενδιαφέρουσα, πιο δημιουργική και πιο παραστατική μακριά από την συμβατική διδασκαλία.

Στην έκτη δραστηριότητα η γνώση που έχουν «ανακαλύψει» οι μαθητές κάθε ομάδας μεταδίδεται στους υπόλοιπους με τρόπο παραστατικό και ενεργητικό, καθώς δίνεται η δυνατότητα ερωτήσεων από τους μαθητές προς την εκάστοτε ομάδα με τον εκπαιδευτικό να κάνει μικρές διορθώσεις και προσθέσεις, όπου ο ίδιος πιστεύει ότι είναι απαραίτητο.

Ρόλοι

Στο συγκεκριμένο διδακτικό σενάριο παρατηρείται κατά τη διαδοχή των δραστηριοτήτων εναλλαγή των ρόλων του εκπαιδευτικού και των μαθητών. Στις πρώτες δύο δραστηριότητες ο εκπαιδευτικός, ακολουθώντας και την συμπεριφοριστική μέθοδο διδασκαλίας, έχει τον ρόλο του «πρωταγωνιστή» της εκπαιδευτικής πράξης, καθώς είναι ο ίδιος ο μεταδότης της γνώσης προς τους μαθητές. Κεντρικό ρόλο έχει ο εκπαιδευτικός και κατά την διαδικασία της αξιολόγησης. Επομένως στις συγκεκριμένες φάσεις του διδακτικού σεναρίου, η διαδικασία μάθησης και μετάδοσης της γνώσης. Στην συνέχεια, όμως, οι μαθητές αναλαμβάνουν πιο ενεργό ρόλο στην εκπαιδευτική διαδικασία, μετατρέποντας την σε μαθητοκεντρική. Με τον διαχωρισμό των ομάδων και των εργασιών οι μαθητές παίρνουν τον ρόλο του ερευνητή, αναζητούν πληροφορίες, προβληματίζονται, συνεργάζονται και διαμορφώνουν οι ίδιοι το τελικό προϊόν της μάθησης. Έχουν πιο ενεργό και κεντρικό ρόλο στην εκπαιδευτική διαδικασία και γεννούν την γνώση από μόνοι τους μέσω της ερευνητικής μάθησης ενώ ο εκπαιδευτικός διαδραματίζει τον ρόλο του καθοδηγητή.

Πρωτοτυπία σεναρίου

Η πρωτοτυπία του συγκεκριμένου διδακτικού σεναρίου διαφαίνεται κυρίως στον τρόπο οργάνωσης και διεξαγωγής των δραστηριοτήτων. Πιο συγκεκριμένα, το σενάριο εστιάζει στην ανάπτυξη συνεργατικών δεξιοτήτων. Μέσα από την δραστηριότητα της ομαδικής εργασίας και της ελεύθερης ομαδικής διερεύνησης υλικού μέσω διαδικτύου οι μαθητές μαθαίνουν να συνεργάζονται για την επίτευξη ενός κοινού στόχου. Παράλληλα το παρόν εκπαιδευτικό σενάριο επικεντρώνεται στο στον εποικοδομισμό,. Μέσω της διερευνητική διαδικασίας οι μαθητές αναλαμβάνουν τον ρόλο του ερευνητή, γίνονται υπεύθυνοι , δημιουργικού, καλλιεργώντας την κριτική τους σκέψη και την ιστορική τους συνείδηση. Σημαντικό επίσης σημείο πρωτοτυπίας και καινοτομίας του διδακτικού σεναρίου αποτελεί η παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ, που εκπληρώνει ένα μεγάλο κομμάτι των διδακτικών στόχων.

Επεκτασιμότητα και βελτιωμένες προτάσεις

Το συγκεκριμένο διδακτικό σενάριο χρήζει επέκτασης και βελτίωσης στη μελλοντική αξιοποίηση του από εκπαιδευτικούς. Θα μπορούσε να γίνει αναδιαμόρφωση των διδακτικών στόχων, οι οποίοι θα εστιάζουν περισσότερο σε κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες των μαθητών. Επίσης, με την προσθήκη επιπλέον δραστηριοτήτων, όπως η διοργάνωση από τις ομάδες ορισμένων μικρών θεατρικών εντός τάξης, να δοθεί μεγαλύτερη βάση στην ανάπτυξη μεγαλύτερης ομαδοσυνεργατικής συνείδησης των μαθητών. Επιπλέον ο εκπαιδευτικός θα μπορούσε να προσθέσει μια ακόμα γνωστική περιοχή, αυτή της ψυχολογίας. Μέσα από περισσότερα ιστορικά κείμενα και πηγές καθώς και από διάφορα λογοτεχνικά βιβλία, βασισμένα σε αυτή την θεματολογία, δίνεται στον εκπαιδευτικό αλλά και στους μαθητές η δυνατότητα να αντιληφθούν τα συναισθήματα των ανθρώπων που βίωσαν

τον πόλεμο. Με τον τρόπο αυτό, σε συνδυασμό με επακόλουθη συζήτηση μεταξύ των παρευρισκόμενων, οι μαθητές αναπτύσσουν την κοινωνική τους συνείδηση, ενσυναίσθηση, κατανόηση για τις πληγωμένες από τον πόλεμο κοινωνικές ομάδες (π.χ. Εβραίοι). Μία άλλη γνωστική περιοχή που θα μπορούσε να προστεθεί είναι η Γεωγραφία και να μελετήσουν τις χώρες πριν και μετά την κατοχή .

Παρατηρήσεις και οδηγίες για τους/τις εκπαιδευτικούς

Ο εκπαιδευτικός οφείλει να γνωρίζει τις αρχές των βασικών θεωριών μάθησης, ώστε να προκύψει μία μεταγνωστική οπτική στη διδασκαλία. Ακόμη, για τη διαμόρφωση των δραστηριοτήτων και την επίτευξη των αντίστοιχων στόχων, ο εκπαιδευτικός πρέπει να γνωρίζει τη λειτουργία των ψηφιακών εργαλείων, με τα οποία θα ασχοληθούν οι μαθητές. Τέλος, ο εκπαιδευτικός πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικός στον χωρισμό των ομάδων και ποια κριτήρια θα λάβει υπόψη.

Παραρτήματα

1. ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ -ΤΕΣΤ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΡΩΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΩΡΑ(ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ)

1. Ποια ήταν τα αίτια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου;

- α) Ο ιμπεριαλισμός, δηλαδή η πολιτική επέκτασης αναπτυγμένων κρατών σε βάρος φτωχών μέσω της βιομηχανικής αύξησης της παραγωγής Γερμανίας και Αγγλίας,
- β) η επεκτατική ανάγκη όλων των Ευρωπαϊκών κρατών,
- γ) ο μιλιταρισμός, δηλαδή η πίστη για το έθνος

2. Ποια ήταν τα αντίπαλα στρατόπεδα στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο;

- α) Οι Κεντρικές Δυνάμεις και η Εγκάρδια.
- β) η Εγκάρδια και Τριπλή Συνεννόηση .

3. Ποιο ήταν το τέλος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου;

- α) οι Κεντρικές Δυνάμεις κέρδισαν τον πόλεμο.
- β) η Γερμανία έχασε και άρχισε να συνθηκολογεί.

4. Τι ονομάστηκε Εθνικός Διχασμός;

- α) Η σύγκρουση Βενιζέλου με τον βασιλιά Κωσταντίνο Α' για την συμμετοχή της Ελλάδας στον πόλεμο.
- β) Η Ελλάδα χωρίστηκε στα δύο το κράτος των Αθηνών και το κράτος της Θεσσαλονίκης.

5. Ποιους βασικούς όρους περιλάμβανε η συνθήκη των Βερσαλλιών (Ιούνιος 1919) για την ηττημένη Γερμανία;

- α) Η Γερμανία παραχωρούσε εδάφη σε Γαλλία, Βέλγιο, Δανία, Πολωνία, Τσεχοσλοβακία και Λιθουανία,
- β) η Ρηνανία και το Σάαρ δεν έγιναν αποστρατιωτικοποιημένες ζώνες,
- γ) η Αγγλία υποχρεώθηκε να πληρώσει βαριές αποζημιώσεις,
- δ) η Γερμανία διατήρησε όλα τα εδάφη που είχε πάρει με τη συνθήκη του Μπρεστ- Λιτόφσκ

Να σημειώσετε ποιες προτάσεις είναι σωστές και ποιες λάθος

1. Ύπατος Αρμοστής στην Σμύρνη ορίστηκε ο Δημήτριος Γούναρης .
2. Ο ελληνικός στρατός την άνοιξη του 1920 προχώρησε και σε άλλες περιοχές στην ενδοχώρα της Μικράς Ασίας που δεν προβλεπόταν αρχικά.
3. Ο Ίων Δραγούμης δολοφονήθηκε από αντιβενιζελικούς.
4. Στις εκλογές του 1920 οι Φιλελεύθεροι ηττήθηκαν.
5. Ο Κεμάλ υπέγραψε συμφωνίες με την Ρωσία, την Γαλλία και την Ιταλία το 1921.
6. Τον Μάρτιο του 1922 ο Αλέξανδρος Παπαναστασίου εκδίδει το Δημοκρατικό Μανιφέστο.
7. Η καταστροφή της Σμύρνης πραγματοποιήθηκε στις 13 Αυγούστου 1922.
8. Το κίνημα του 1922 αξίωνε την παραίτηση του βασιλιά Κωσταντίνου
9. Η ελληνική κυβέρνηση ήταν εξ' αρχής πρόθυμη να αναλάβει / αποδεχτεί την ανακωχή των Μουδανιών.
10. Η «Δίκη των Έξι» αθώωσε τους κατηγορουμένους .
11. Σύμφωνα με την συνθήκη της Λοζάνης η Ελλάδα κρατούσε την Α. Θράκη.
12. Ο Κεμάλ εισήγαγε το λατινικό αλφάβητο στην Τουρκία.
13. Οι γυναίκες απέκτησαν δικαίωμα ψήφου στην Βρετανία μετά τον Α Π' Πόλεμο.
14. Γαλλία και Γερμανία υπέγραψαν συνθήκες για τον σεβασμό των υφισταμένων συνόρων το 1928.
15. Τι φθινόπωρο του 1929 συνέβη στην Αμερική το μεγάλο κραχ.
16. Το μεγάλο κραχ της Αμερικής δεν επηρέασε καθόλου την υπόλοιπη Ευρώπη.

**2. ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ-ΤΕΣΤ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
(ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΝΟΙΧΤΟΥ ΚΑΙ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΤΥΠΟΥ)**

Δώστε μία σύντομη απάντηση στις παρακάτω ερωτήσεις.

1. Ποια γεγονότα αποτέλεσαν προμήνυμα για το ξέσπασμα του Β' παγκοσμίου Πολέμου;
2. Ποια ήταν τα αίτια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου;
3. Ποια ήταν η πρώτη σημαντική αντίσταση που συνάντησε η Γερμανία;
4. Τι ήταν το Ολοκαύτωμα των Εβραίων;
5. Ποιο ήταν το βασικό στρατιωτικό γεγονός στο μέτωπο της Άπω Ανατολής;
6. Με ποιο γεγονός ξεκίνησε ο ελληνοϊταλικός πόλεμος και ποια τα βασικά στρατιωτικά γεγονότα που τον έκριναν;
7. Πως χωρίστηκε η Ελλάδα από τους κατακτητές και ποια ήταν τα βασικά στοιχεία της διακυβέρνησής της;
8. Ποιες ήταν οι αντιστασιακές οργανώσεις που αναπτύχθηκαν στην κατεχόμενη Ελλάδα;

Να σημειώσετε ποιες προτάσεις είναι σωστές και ποιες λάθος

- 1.Η Γερμανία παραβίασε κομβικά σημεία της Συνθήκης των Βερσαλλιών.
- 2.Το 1936 η Ιταλία κατέλαβε την Αλβανία.
3. Σοβιετικές δυνάμεις επιτέθηκαν στην Γερμανία το 19341.
4. Οι Η.Π.Α μπήκε στον πόλεμο εξ αρχής.
- 5.Οι Γερμανοί κατέλαβαν την Αθήνα το 1940.
6. Η κυβέρνηση της Ελλάδος κατέφυγε στο Κάιρο , όταν έπεσε και η Κρήτη.

Διαλέξτε μία από τις ακόλουθες πηγές και σχολιάστε τες σύμφωνα με το περιεχόμενό τους, τις γνώσεις και την προσωπική σας άποψη.

Μπλόκο

Δεν είχε φέξει ακόμα, όταν εβούιξε τριγύρω: Προσοχή, Προσοχή! Όλοι οι άνδρες κρυφτείτε! Δεν πρόλαβαν. Μέσα στο μισοσκόταδο δεν εξεχώριζες καλά. Μπλόκος! Μας κυκλώσανε παντού!..

Βγαίνανε οι γυναίκες, τις λόγχιζαν μπρος στο κατώφλι τους. Αποσπούσανε τα παιδιά από τους πατεράδες. Τους άνδρες, τους εσέρνανε από τα πόδια κι από τα μαλλιά. Μέσα στο μισοσκόταδο ξεχώριζες ένα βογγητό, δεν έβλεπες το πρόσωπο. Ξημερωθήκανε οι άνδρες όλοι γονατιστοί! Ωσπου έσκασε ο ήλιος, ήρθε τότε και η μάσκα. Ένα πανί κατάμαυρο της σκέπαζε την κεφαλή, φαίνονταν μόνο μάτια, κι έδειχνε με το δάχτυλο [...] Έδειχνε με το δάχτυλο η μάσκα και προχωρούσε. Στήσανε πολυβόλα και τους εγάζωσε η ριπή. Εσβάρνιζε το αίμα. Τους άλλους που απομείνανε, τους βάλανε στην μέση και μαζί με τον ήλιο που εβάδιζε στον ουρανό, τραβούσαν προς την Δύση. Δεν τους ξαναείδε κανείς, επέρασαν πολλά σύνορα, εχάθηκαν στην Ευρώπη μέσα στα στρατόπεδα. Τρέχανε πίσω οι μάνες και κανά δυο που γλίτωσαν τρέχανε να κρυφτούνε σε φούστες και σε πιθάρια, να μην τους ξανά ξαναβρούν.

Ο Χίτλερ περιγράφει σε επιτελείς του την μελλοντική, ναζιστική Ευρώπη.

Ποια μορφή πρόκειται να πάρει η μελλοντική κοινωνική τάξη, θα σας το πω αμέσως. Θα υπάρχει μία τάξη κυρίων, που θα έχει στρατολογηθεί στην μάχη και θα έχει έτσι την ιστορική της δικαίωση. Θα υπάρχει έπειτα το πλήθος των εταίρων του κόμματος, με την ανάλογη ιεραρχία. Αυτοί θα αποτελέσουν την νέα μεσαία τάξη. Θα υπάρχει επίσης η μεγάλη μάζα των ανώνυμων, των δούλων, των τελευταίων. Σε ακόμα πιο χαμηλή βαθμίδα θα είναι οι που θα κατακτηθούν, οι μοντέρνοι σκλάβοι.

M. Paltrinieri, G. Rizzoni, E. Barbaglia, Χίτλερ.

